24 Ιανουαρίου 2018

Η εξομολόγηση ενός φτωχού πολεμικού ανταποκριτή από τη Συρία: Και στο επάγγελμα μας υπάρχουν δύο ταχύτητες

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

News camera shoots bombs and war in Kobani, Syria from Suruc, Turkey border.

Στη Συρία, το Ιράκ και την περιοχή Ντόνπας της Ουκρανίας μαίνεται ο πόλεμος. Καθημερινά. Με νεκρούς και τραυματίες. Αλλά εκτός από τα προσφυγικά κύματα, η Ευρώπη δεν βλέπει κάτι άλλο και ζει στη βεβαιότητά της. Συμβαίνουν άλλου, μακριά της. Ιδιαίτερα στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης δεν υπάρχει συνειδητοποίηση ότι ο πόλεμος είναι καθημερινή ιστορία. Ρεπορτάζ των πολεμικών ανταποκριτών είναι σπανιότερα από ότι στις δυτικές χώρες. Έτσι οι κοινωνίες εκεί δεν μπορούν να μπουν στη θέση άλλων λαών, προσφύγων, κατατρεγμένων.

Πρωτάρης, χωρίς αλεξίσφαιρο γιλέκο

Αυτήν την ώρα σας γράφω από την πόλη Κομπάνε στη βόρεια Συρία. Προηγουμένως ήμουν στη Ράκα. Κυκλοφορούσα με στρατιωτικό όχημα Humvee. Είναι και το πιο συνηθισμένο στρατιωτικό όχημα, όταν κάποιος θέλει να μπει στο κέντρο της πόλης. Από μερικά οχήματα είναι αδύνατο να δεις έξω, το αλεξίσφαιρο τζάμι μοιάζει σαν ιστός αράχνης όταν δεχθεί σφαίρα. Όταν ήμουν στη Ράκα οι κουρδικές και αραβικές μονάδες, που υποστηρίζονται από τις ΗΠΑ, πολεμούσαν συνεχώς το Ισλαμικό Κράτος. Η πόλη ήταν συνεχώς τυλιγμένη σε ένα σύννεφο σκόνης. Τα πολεμικά έριχναν διαρκώς βόμβες ακόμη κι όταν όλα τα σπίτια ήταν πλέον ερείπια. Στις μάχες σκοτώθηκαν πάνω από 3.200 άνθρωποι, το 1/3 από τον άμαχο πληθυσμό. Δεν έχω ξαναδεί ποτέ στη ζωή μου μια τόσο κατεστραμμένη πόλη, όπως τη Ράκα. Πολεμικός ρεπόρτερ είμαι 4 χρόνια. Το 2013 ήμουν

ελεύθερος δημοσιογράφος στη πλατεία Μαϊντάν του Κιέβου. Πάνω από 100 άνθρωποι άφησαν εκεί την τελευταία τους πνοή στις διαδηλώσεις.

Όταν όλα τελείωσαν δεν γύρισα στην Πολωνία, αλλά στην περιοχή του Ντόνπας. Δεν είχα ιδέα ότι δεν θα επρόκειτο να καλύψω μόνο διαδηλώσεις αλλά και πόλεμο. Στις αποσκευές μου είχα ένα πανωφόρι που φωσφόριζε. Ήμουν πρωτάρης χωρίς εμπειρία στο πεδίο του πολέμου. Ωρίμαζα παράλληλα με τις συγκρούσεις και με τη βοήθεια έμπειρων συναδέλφων. Όταν ήμουν στο θέατρο του πολέμου στο Ντόνπας, με ρώτησε μόνο ένας συντάκτης από μέσο που συνεργαζόμουν, εάν είχα αλεξίσφαιρο γιλέκο. Δεν είχα. Ούτε είχα κάνει εξάσκηση για πολεμικός ρεπόρτερ. Αλλά γι αυτό κανείς δεν ήθελε να μάθει. Στο μεταξύ έχω δική μου κάμερα, εξοπλισμό και αλεξίσφαιρο γιλέκο και έχω κάνει και την ειδική εξάσκηση. Το κόστος το ταξιδιών συνεχίζω να το αναλαμβάνω μόνος μου.

Πολεμικοί ρεπόρτερ δύο ταχυτήτων

Τι σημαίνει πολεμικός ρεπόρτερ; Σημαίνει αναμονή πολλών ωρών. Δεν έχει καμιά

σχέση με τη δράση των ηλεκτρονικών παιγνιδιών πολέμου ή της τηλεόρασης. Περιμένεις ώρες ατέλειωτες σε βομβαρισμένα σπίτια ή σε τάφρους, με τσάι, καφέ και μέσα για να σε κρατούν ξύπνιο. Σπάνια υπάρχει δράση, τις περισσότερες φορές είναι μικρής διάρκειας. Μιλάς με ανθρώπους, τους ακούς και παρατηρείς. Κάποια φορά, στο ιρακινό Κουρδιστάν καθόμασταν 3 πολωνοί δημοσιογράφοι μαζί με άλλους. Ήταν μια ομάδα 5 ανθρώπων από ένα μεγάλο δυτικό τηλεοπτικό σταθμό, ένας ρεπόρτερ, ένας παραγωγός, ένας ηχολήπτης και δύο κάμεραμαν. Πόσο στα σοβαρά παίρνουν όλα αυτά τα ΜΜΕ στη Γερμανία ή στη Βρετανία... Εμείς οι 3 κάναμε την ίδια σκέψη. «Κοίτα που και οι 5 εργάζονται για το ίδιο μέσο, ενώ εμείς οι 3 εργαζόμαστε για 8 διαφορετικά». Γελάσαμε προς στιγμή αλλά στην πραγματικότητα η γεύση ήταν πικρή, θα μπορούσαμε και να κλάψουμε για την «Ευρώπη των δύο ταχυτήτων».

Στην πραγματικότητα, στην ίδια θέση με τη δική μας βρίσκονται πολλοί πολεμικοί ρεπόρτερ από τις χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Σαν μοναχικοί λύκοι δίνουμε τη μάχη μας ολομόναχοι. Αλλά η φτώχεια μας έχει ένα ωραίο περιτύλιγμα που ακούει στην «ψηφιακή δημοσιογραφία». Ένας ρεπόρτερ κάνει βίντεο, βγάζει φωτογραφίες, χειρίζεται τον ήχο, παράλληλα κάνει συνεχώς σκέψεις για το ρεπορτάζ του, προσπαθεί να βάζει κλιπς στα κοινωνικά μέσα και να στέλνει twitt. Ευτυχώς που δεν έχω χρήματα και για ένα τηλεκατευθυνόμενο drone με κάμερα. Για να γίνω πιο γρήγορος, πιο αποτελεσματικός, πιο «αποκλειστικός».

Στα δίχτυα της παραπληροφόρησης

Έτσι, κάθε μέρα αγγίζω τα όρια μου, κυρίως όταν παράλληλα πέφτουν βόμβες από τον ουρανό. Και όταν σε βομβαρδίζουν, αναπόφευκτα κοιτάς τους ανθρώπους. Σου είναι διάφορο εάν είναι στρατιώτες, μαχητές ή άμαχοι, Στον συνεχή κίνδυνο είναι όλοι ίδιοι. Και εγώ βρίσκομαι εκεί για να δείξω διαδικασίες και προοπτικές των ανθρώπων στον πόλεμο. Δεν θέλω ούτε να ωραιοποιήσω, ούτε να καταδικάσω, αλλά διακινδυνεύω πολλά. Γι αυτό θα ευχόμουν να καταλάβουν τα ΜΜΕ, ότι δεν πρέπει να αισθάνονται ότι βρίσκονται κοντά στο θέατρο των γεγονότων, όταν παρακολουθούν τα κοινωνικά μέσα από εμπόλεμες περιοχές. Παλαιότερα ο επαρχιωτισμός τους ήταν αφόρητος, τώρα ανήκουν στο λεγόμενο mainstream, θέλουν να πολεμήσουν τις ψεύτικες ειδήσεις και πέφτουν στα δίχτυα της παραπληροφόρησης.

Πραγματικές ιστορίες για πραγματικούς ανθρώπους είναι πολύ δύσκολο να πουλήσεις γιατί δεν είναι και τόσο θεαματικές. Και εκείνοι που έχουν δει τον πόλεμο από κοντά, όπως τραυματισμένοι στρατιώτες, μιλούν σπάνια. Ιδιαίτερα στην ανατολική Ευρώπη, όπου η κουλτούρα του δυνατού άνδρα και ανένδοτου πατριώτη είναι διαδομένη, δεν θέλουν να εμφανιστούν σαν λαπάδες. Όσο καιρό ο

πόλεμος στα ΜΜΕ της ανατολικής Ευρώπης δεν παίρνει ανθρώπινο πρόσωπο, μπορούν οι ανατολικοευρωπαίοι να γυρίζουν το βλέμμα αλλού. Ο εθνικισμός και ο μιλιταρισμός θα επελαύνουν.

Πάβελ Πιενιόνζεκ

Deutsche Welle

Πηγή: huffingtonpost.gr